

Gaylussacia (Borůvkovník)

čeleď: Ericaceae

Rodové jméno bylo vybráno na počest francouzského chemika jménem Joseph Louis Gay-Lussac (1778 - 1850). Jednotlivé druhy rostou na východě Severní Ameriky, v Jižní Americe, Andách a jihovýchodní Brazílii v podobě keře. Jejich výška obvykle dosahuje 0,4 - 1,8m. Mohou být opadavé i stálezelené. Listy jsou střídavé, kožovité až blanité, okraj mají celokrajný nebo až pilovitý. Kvete v postranních hroznech nebo samostatně 4 - 5tičetnými květy zvonkovitého až baňkovitého tvaru v barvě bílé nebo červené. Plodem je bobulovitá peckovice s 10ti semeny.

Gaylussacia amazonica

oblasti: Amazonas

Gaylussacia amoena

synonyma: Adnaria amoena

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia angulata

synonyma: Adnaria angulata

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia angustifolia

synonyma: Adnaria angustifolia

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia arassatubensis

Gaylussacia baccata (Borůvkovník bobulovitý)

synonyma: Adnaria resinosa, Andromeda baccata, Decachaena baccata, Decachaena baccata var. glaucocarpa, Decamerium resinsum, G. baccata f. glaucocarpa, G. baccata f. leucocarpa, G. baccata var. glaucocarpa, G. resinosa, G. resinosa f. leucocarpa, G. resinosa var. glaucocarpa, G. resinosa var. leucocarpa

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Georgia, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Karolína, Kentucky, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Roste Severní Americe v podobě opadavého vzpřímeného keře. Dorůstá výšky 0,75 - 1m a šířky 1,5 - 2m. Listy jsou eliptické, podlouhlé, horní strana je světlezelená, spodní je žlutě tečkovaná a

lepkavá, celková délka dosahuje 2,5 - 5cm. Podzimní barva je sytě červená. Kvete baňkovitými červenými vysíci 5mm květy v hustých hroznech o délce 1 - 2,5cm. Plody jsou, jedlé, sladké, kulovité, široké 6 - 8mm.

Gaylussacia bigeloviana

synonyma: *G. dumosa* var. *bigeloviana*

Gaylussacia brachycera (Borůvkovník krátkorohý)

synonyma: *Adnaria brachycera*, *Buxella brachycera*, *Decamerium brachycerum*, *Vaccinium brachycerum*

oblasti: Delaware, Kentucky, Maryland, Pennsylvania, Tennessee, Virginie, Západní Virginie

Roste v Severní Americe v podobě stálezeleného keře. Dorůstá výšky 30 - 50cm a šířky 0,5 - 1m. Větve jsou 3hranné, často křídlaté a v mládí ochlupené. Listy mají okrouhle oválný tvar, délky 1,5 - 2,5cm, okraj žláznatě zubatý, povrch kožovitý lesklý tmavězelený a na zimu se barví do červena. Kvete bílými někdy růžově proužkovanými baňkovitými květy. Plodem je černá peckovice.

Vyhovují mu chudé písčité vlhké půdy.

Množí se semeny, řízky nebo hřížením.

Gaylussacia brasiliensis

synonyma: *Adnaria brasiliensis*, *Agarista ciliata*, *Agarista coccinea*, *Andromeda candida*, *Brossaea candida*, *Gaultheria candida*, *G. brasiliensis* var. *cuneata*, *G. brasiliensis* var. *myrtifolia*, *G. brasiliensis* var. *oblongifolia*, *G. brasiliensis* var. *obovata*, *G. brasiliensis* var. *sellowii*, *G. myrtifolia*, *G. pseudovaccinium*, *G. pseudovaccinium* var. *glabra*, *G. sellowiana*, *G. vaccinium*, *G. venusta*, *Vaccinium brasiliense*

oblasti: Brazílie

Gaylussacia buxifolia

synonyma: *Adnaria caracasana*, *Adnaria glandulosa*, *G. cacuminis*, *G. caracasana*

oblasti: Kolumbie, Venezuela

Gaylussacia caparoensis

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia caratuvensis

Gaylussacia cardenasii

oblasti: Bolívie

Gaylussacia centunculifolia

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia chamissonis

synonyma: Adnaria chamissonis

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia ciliosa

synonyma: Adnaria ciliosa

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia cinerea

synonyma: G. thymelaeoides var. latifolia

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia corvensis

Gaylussacia decipiens

synonyma: Adnaria decipiens, G. decipiens var. subreticulata, G. densa var. cuneata

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia densa

synonyma: Adnaria bracteata, Adnaria densa, Adnaria parvifolia, Adnaria villosa, G. bracteata, G. canescens, G. densa var. lanceolata, G. pallida var. villosula, G. parvifolia, G. villosa

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia duartei

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia dumosa (Borůvkovník křovištní)

synonyma: Adnaria dumosa, Decamerium dumosum, Decamerium hirtellum, Decamerium hirtellum f. minimum, Decamerium hirtellum var. griseum, G. dumosa, G. dumosa var. humilis, G. hirtella, Lasiococcus dumosus, Vaccinium dumosum, Vaccinium dumosum var. humile

oblasti: Alabama, Connecticut, Delaware, Florida, Georgia, Jižní Karolína, Louisiana, Maine,

Maryland, Massachusetts, Mississippi, New Hampshire, New Jersey, New York, Newfoundland, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Vermont, Virginie, Západní Virginie

Roste na východě při pobřeží Severní Ameriky v podobě opadavého keře. Dorůstá výšky 0,25 - 0,5 (i 0,75)cm a šířky 0,5 - 1m. Kmen je plazivý, při zemi žláznatě ochlupený. Větve jsou žláznatě ochlupené. Je větvený již od země. Listy jsou podlouhle obvejčité, kožovité, přisedlé, na horní straně lesklé, na spodní žláznatě ochlupené, dlouhé 2,5 - 4cm. Kvete v převislém hroznu narůžovělými zvonkově tvarovanými kvítky délky 5 - 7mm. Plodem je černá 6 - 8mm peckovice bez chuti.

Vyhovují mu chudé písčité vlhké půdy.

Množí se semeny, řízky nebo hřížením.

Gaylussacia fasciculata

synonyma: Adnaria fasciculata

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia frondosa (Borůvkovník listnatý)

synonyma: Adnaria frondosa, Decachaena frondosa, Decamerium frondosum, G. frondosa f. glaucophylla, G. frondosa var. polycodioides, Vaccinium frondosum

oblasti: Alabama, Connecticut, Delaware, Georgia, Jižní Karolína, Maryland, Massachusetts, Mississippi, New Hampshire, New Jersey, New York, Pennsylvania, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Virginie, Západní Virginie

Roste na východě USA v podobě opadavého keře. Dorůstá výšky 0,5 - 1 (i 2)m a šířky 1,5 - 2m. Větve jsou bíle ojiněné. Listy mají délku 2,5 - 6cm a šířku do 3cm, tvar eliptický podlouhlý s tupým nebo až vykrojeným koncem. Povrch mají ochlupený, světlezelený, spodní stranu také ochlupenou, ale modrozelenou. Květenství tvoří 1 - 4 květy na 2cm stopce. Vlastní květy jsou široce zvonkovitě tvarované a mají zelenobílou i načervenalou barvu a jsou seskupené do 3,5 - 7cm hroznů. Plodem je modrá (i černá nebo bílá) kulovitá ojiněná jedlá skladká peckovice šířky 0,8 - 1,2cm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. frondosa
- var. nana - výška 60cm

Dobře se rozrůstá kořeny.

Gaylussacia gardneri

synonyma: Adnaria gardneri

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia goyazensis

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia harleyi

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia incana

synonyma: Adnaria incana, Adnaria ledifolia, Adnaria thymelaeoides, G. ledifolia, G. thymelaeoides var. acutifolia, Vaccinium ledifolium

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia jordanensis

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia loxensis

synonyma: G. peruviana

oblasti: Ekvádor, Peru

Roste v jižním Ekvádoru a Peru v podobě hustě větveného keře. Dorůstá výšky až 1,5m. Kmínky jsou téměř kulaté, tupě hranaté, může být krátce šedobíle ochlupené. Kulaté jsou i větve a povrch mají ochlupený. Listy jsou tlusté, kožovité, eliptické až podlouhlé, báze širce klínovitá nebo zaoblená, konec je tupý nebo široce špičatý, okraj vroubkovaný i podvinutý, povrch je hustě bíle ochlupený, žilnatina je zapuštěná, nezřetelná, řapíky mají délku 2 - 2,5mm, celková délka je 1,5 - 2,3cm a šířka 0,7 - 1,2cm. Kvete v paždí listů v hroznovitém 3 - 12tikvětém květenství s vřetenem délky 1,5 - 4cm. Vlastní květ je válcovitě bankovitý, dlouhý 6 - 9mm, široký 5mm, barva bílá s červeným nádechem, laloky jsou trojúhelníkovitěvejčité. Plodem je kulovitá tmavá modročerná peckovice o průměru 8mm.

Gaylussacia martii

synonyma: Adnaria martii

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia montana

synonyma: Adnaria hispida, Adnaria montana, Adnaria myrtillodes, G. hispida, G. hispida var. glabrescens, G. hispida var. pilifera, Vaccinium montanum

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia mosieri

synonyma: G. dumosa var. hirtella, Lasiococcus mosieri, Vaccinium hirtellum

oblasti: Alabama, Florida, Georgia, Jižní Karolína, Louisiana, Mississippi

Gaylussacia nana

synonyma: Decachaena nana, Decamerium nanum, G. frondosa var. nana

oblasti: Alabama, Florida, Georgia

Gaylussacia oleifolia

synonyma: Adnaria oleifolia, G. insignis

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia orocola

synonyma: Lasiococcus orocola

Gaylussacia pallida

synonyma: Adnaria obscura, Adnaria pallida, G. affinis, G. obscura, G. thymelaeoides var. nitida

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia peruviana

oblasti: Peru

Gaylussacia pinifolia

synonyma: Adnaria pinifolia, G. acicularis

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia pruinosa

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia pseudociliosa

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia pseudogaultheria

synonyma: Gaultheria hispida

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia pulchra

synonyma: *Adnaria pulchra*, *G. pulchra* var. *glabrata*, *G. pulchra* var. *parvifolia*

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia reticulata

synonyma: *Adnaria reticulata*, *G. macradenia*, *G. reticulata* var. *macradenia*, *G. virgata* var. *nervosa*

oblasti: JV Brazílie

Gaylussacia retivenia

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia retusa

synonyma: *Adnaria retusa*

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia rhododendron

synonyma: *Adnaria rhododendron*, *G. rhodendra*

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia riedelii

synonyma: *Adnaria riedelii*

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia rigida

synonyma: *Adnaria octosperma*, *Adnaria rigida*, *G. octosperma*

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia rugosa

synonyma: *Adnaria rugosa*

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia salicifolia

synonyma: *Adnaria salicifolia*, *G. cardinalis*

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia setosa

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia tomentosa

synonyma: Decachaena tomentosa, Decamerium tomentosum, G. frondosa var. tomentosa

oblasti: Alabama, Florida, Georgia, Jižní Karolína, Severní Karolína

Gaylussacia ursina (Borůvkovník medvědí)

synonyma: Adnaria ursina, Decachaena ursina, Decamerium ursinum, Vaccinium ursinum

oblasti: Georgia, Jižní Karolína, Severní Karolína, Tennessee

Roste v Georgii, Severní a Jižní Karolíně v podobě opadavého řídkého keře. Dorůstá výšky 0,5 - 1 (i 1,5)m a šířky 1,5 - 2m. Větve jsou mírně ochlupené. Listy jsou eliptické až obvejčité, zašpičatělé, mírně ochlupené, dlouhé 3 - 10cm. Kvete v krátkých řídkých postranních hroznech o délce 2 - 5cm. Vlastní květy jsou bílé nebo načervenalé, koruna zvonkovitá, kalich lepkavý. Stopky mají délku 1cm. Plodem je kulovitá černá sladká peckovice o průměru 0,8 - 1,2cm.

Gaylussacia virgata

synonyma: Adnaria virgata, G. pallida, G. virgata var. bahiensis, G. virgata var. hilaireana

oblasti: Jižní Amerika

Gaylussacia vitis-idaea

synonyma: Adnaria vitis-idaea, G. amoena

oblasti: Jižní Amerika

Další informace:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Bor%C5%AFvko%C3%ADk>

<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=322>

<http://dendro.mojzisek.cz/rod.php?id=204>

<http://www.kadel.cz/skalnicky/t/kvResult.asp-Rod=Gaylussacia.htm>

<https://www.rostliny.net/>